

Tisková zpráva

Lucemburk 11. září 2018

Znečištění ovzduší: zdraví občanů EU není stále dostatečně chráněno, varují auditoři

Opatření EU na ochranu lidského zdraví před znečištěním ovzduší nevedla k očekávaným dopadům, uvádí nejnovější zpráva Evropského účetního dvora. Znečištění vzduchu si v EU každoročně vyžádá přibližně 400 000 předčasných úmrtí a spolu s tím stovky miliard EUR v podobě externích nákladů souvisejících se zdravím. Takovéto výrazné lidské i hospodářské náklady se však dosud neodrazily v přiměřených opatřeních na úrovni celé EU, upozorňují auditoři. Konstatují dále, že většina z těchto předčasných úmrtí je zapříčiněna částicemi, oxidem dusičitým a přízemním ozonem a že znečištění jsou zvláště vystaveni lidé v městských oblastech.

Základním kamenem politiky EU v oblasti čistého ovzduší je směrnice o kvalitě vnějšího ovzduší z roku 2008, neboť stanoví normy kvality ovzduší pro koncentrace znečišťujících látek ve vzduchu. Auditoři posuzovali koncepci této směrnice, dále to, zda ji členské státy účinně prováděly, a také jak Komise toto provádění monitorovala a prosazovala. Posuzovali rovněž, zda byla kvalita ovzduší přiměřeně zohledněna v dalších politikách EU a zda byla dostatečně podporována z fondů EU a zda byla veřejnost o otázkách kvality ovzduší dobře informována.

„Znečištění ovzduší je největším environmentálním rizikem pro zdraví v Evropské unii,“ uvedl člen Evropského účetního dvora odpovědný za zprávu Janusz Wojciechowski. „Politiky EU v posledních desetiletích přispívají ke snižování emisí, kvalita ovzduší se však úměrně tomu nezlepšuje a existují stále výrazné dopady na veřejné zdraví.“

Normy kvality ovzduší EU byly přijaty téměř před dvaceti lety a auditoři zjistili, že některé jsou mnohem mírnější než pokyny Světové zdravotnické organizace a že nedosahují úrovně vyplývající z nejnovějších vědeckých poznatků. I když se množství emisí znečišťujících látek snižuje, většina členských států stále nedodrжуje normy EU týkající se kvality ovzduší a nepřijala dostatečně účinná opatření ke zlepšení kvality ovzduší, tvrdí auditoři.

Existuje rovněž riziko, že znečištění ovzduší bylo podceněno, neboť monitorování nemuselo probíhat na správných místech. Plány kvality ovzduší, které jsou jedním z klíčových požadavků směrnice o kvalitě vnějšího ovzduší, často nepřinesly očekávané výsledky.

Účelem této tiskové zprávy je informovat o hlavních zjištěních zvláštní zprávy Evropského účetního dvora.

Plné znění této zprávy je k dispozici na internetové stránce www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – tiskový mluvčí

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – pracovník tiskového oddělení

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Monitorování, kterým Komise sleduje, jak členské státy plní cíle kvality ovzduší, je omezené. Postupy Komise, kterými vymáhá dodržování předpisů, dosud nevedly k tomu, aby členské státy dodržovaly limity kvality ovzduší stanovené ve směrnici. Navzdory tomu, že Komise podnikla právní kroky proti mnoha členským státům a dosáhla příznivých rozhodnutí, členské státy nadále často porušují limity kvality ovzduší, uvádějí auditoři.

Auditoři konstatují, že financování z EU do oblasti kvality ovzduší může poskytnout užitečnou podporu, ale financované projekty nejsou vždy dostatečně dobře zacíleny. V průběhu svých návštěv v členských státech auditoři nicméně zaznamenali některé dobré projekty – zejména mezi projekty podporovanými v rámci programu EU LIFE.

Znečištění ovzduší představuje naléhavý problém v oblasti veřejného zdraví a povědomí a informovanost veřejnosti hrají dle auditorů při jeho řešení klíčovou úlohu. V poslední době se občané více zajímají o otázky kvality ovzduší a obracejí se na vnitrostátní soudy, které v několika členských státech rozhodly ve prospěch jejich práva na čistý vzduch. Auditoři však zjistili, že směrnice o kvalitě vnějšího ovzduší chrání práva občanů na přístup ke spravedlnosti méně explicitně než některé jiné směrnice v oblasti životního prostředí. Informace o kvalitě ovzduší poskytované občanům byly někdy nejasné, dodávají auditoři.

Pro zlepšení kvality ovzduší v EU auditoři doporučují, aby:

- Evropská komise přijala účinnější opatření,
- byla aktualizována směrnice o kvalitě vnějšího ovzduší,
- politika kvality ovzduší byla upřednostněna a zohledněna i v jiných politikách EU,
- zlepšilo se povědomí a informovanost veřejnosti.

Poznámky pro redaktory

EÚD předkládá své zvláštní zprávy Evropskému parlamentu a Radě EU a také dalším subjektům, které o to mají zájem, jako jsou národní parlamenty, subjekty působící v příslušném odvětví a zástupci občanské společnosti. Velká většina doporučení, která předkládáme ve svých zprávách, je uvedena do praxe. Vysoká míra přijatých doporučení podtrhuje přínos naší práce pro občany EU.

Zvláštní zpráva č. 23 /2018 „Znečištění ovzduší: naše zdraví stále není dostatečně chráněno“ je k dispozici na internetové stránce EÚD (eca.europa.eu) ve 23 jazycích EU.